

Raadsvoorstel

Onderwerp: Verordeningen WWB, IOAW en IOAZ

Datum raadsvergadering	8 maart 2012	Portefeuillehouder	drs. A. Verkaik
Datum Carrousel	-	Ambtenaar	PD/SZ R.E. Bijl en N. van der Staay
Raadsvoorstelnummer	R12.012	Telefoonnummer	7560 / 7638
Registratienummer	B12.0054	E-mailadres	rbijl@velsen.nl / nstaay@velsen.nl

(Publieks)samenvatting

De Wet werk en bijstand (WWB) is op 1 januari 2012 ingrijpend gewijzigd. Gezinsleden in de eerste graad kunnen nog maar één gezamenlijke uitkering krijgen en met alle middelen wordt rekening gehouden (huishoudtoets). Verder kan het college van de uitkeringsgerechtigde een tegenprestatie vragen. De Wet investeren in jongeren is ingetrokken. Voor jongeren is nu de WWB van toepassing waarbij op onderdelen voor hen aparte regels gelden. Voor aanvragers geldt een zoekperiode van vier weken en er moet een plan van aanpak naar werk of scholing worden opgesteld. Vanwege die veranderingen worden aanpassingen in de bestaande verordeningen aan de gemeenteraad voorgelegd. Nieuw is de verordening maatschappelijke participatie schoolgaande kinderen.

Voorgesteld besluit

Vast te stellen de volgende verordeningen:

I. De volgende verordeningen vast te stellen:

1. Re-integratieverordening WWB, IOAW en IOAZ 2012 gemeente Velsen
2. Maatregelenverordening Wet werk en bijstand 2012 gemeente Velsen
3. Maatregelenverordening IOAW en IOAZ 2012 gemeente Velsen
4. Verordening toeslagen en verlagingen Wet werk en bijstand 2012 gemeente Velsen
5. Handhavingsverordening WWB, IOAW en IOAZ 2012 gemeente Velsen
6. Verordening Langdurigheidstoeslag Wet werk en bijstand 2012 gemeente Velsen
7. Verordening maatschappelijke participatie schoolgaande kinderen 2012 gemeente Velsen,

II. Deze verordeningen in werking te laten treden op de dag na de publicatie, onder gelijktijdige intrekking van de:

1. Re-integratieverordening Wet werk en bijstand 2004 gemeente Velsen
2. Maatregelenverordening Wet werk en bijstand 2007 gemeente Velsen
3. Maatregelenverordening IOAW/IOAZ 2010 gemeente Velsen
4. Verordening toeslagen en verlagingen Wet werk en bijstand 2006
5. Handhavingsverordening WWB, WIJ, IOAW en IOAZ 2010 gemeente Velsen
6. Verordening Langdurigheidstoeslag Wet werk en bijstand 2009 gemeente Velsen.

Inleiding

Ter uitvoering van het regeerakkoord heeft de staatssecretaris voor sociale zaken een wetsvoorstel ingediend tot wijziging van de Wet werk en bijstand (WWB) en tot samenvoeging van die wet met de Wet investeren in jongeren (WIJ). Dit voorstel is eind december 2011 na ampele beraadslaging door het parlement aanvaard en is op 1 januari 2012 in werking getreden. Kritiek onder meer van de zijde van de VNG en Divosa heeft niet tot een ander eindresultaat geleid. Deze kritiek had onder meer betrekking op de uitvoerbaarheid (o.a. ict perikelen) en het tempo waarmee de wijzigingen worden ingevoerd.

De wet kan worden gezien als een opmaat naar de Wet Werken naar Vermogen (WWnV) die vermoedelijk op 1 januari 2013 in werking treedt. Deze WWnV is een bundeling van drie wetten ‘aan de onderkant van het sociale zekerheidstelsel’: de WWB, de WSW en de Wajong. Genoemde belangenorganisaties pleitten er vergeefs voor de wijzigingen pas bij de inwerkingtreding van de WWnV in te laten gaan.

Uitgangspunten van de huidige wijziging van de WWB.

- a. Het nog meer centraal stellen van de eigen verantwoordelijkheid van de burger.
- b. Het verder versterken van de vangnetfunctie van de WWB. Werk wordt gezien als de beste basis voor zelfstandigheid.
- c. Aanscherping van de verplichtingen van de uitkeringsgerechtigden.
- d. De WWB is er voor burgers die echt steun nodig hebben.

Deze uitgangspunten zijn door de wetgever op de volgende wijze uitgewerkt.

Ad a. De toegang tot de bijstand wordt strenger. Dat uit zich met name in nieuwe bepalingen voor jongeren (tot 27 jaar). Voor aanvragers geldt na melding op het Werkplein een zoekperiode van vier weken. Pas daarna en onder de voorwaarde dat de jongere alles heeft gedaan om werk of scholing te vinden, kan hij een aanvraag indienen.

Ad b. Voor bloedverwanten in de eerste graad die gezamenlijke huisvesting hebben, geldt in de WWB het nieuwe begrip ‘gezin’. Zij moeten (op enkele uitzonderingen na) gezamenlijk een aanvraag indienen en hebben met elkaar recht op één uitkering. Er wordt rekening gehouden met de inkomensbestanddelen van alle gezinsleden (de huishoudtoets). Voor bestaande uitkeringsgerechtigden geldt overgangsrecht tot 1 juli 2012.

Ad c. Nieuwe verplichtingen zijn onder andere het plan van aanpak (naar werk of scholing) dat voor elke jongere moet worden opgesteld. De arbeidsverplichtingen voor alle bijstandsgerechtigden zijn uitgebreid en verrijkt met de tegenprestatie. Van de uitkeringsgerechtigde mag worden verlangd dat hij maatschappelijk nuttige activiteiten verricht. Het verblijf in het buitenland wordt in alle gevallen beperkt tot ten hoogste vier weken per kalenderjaar.

Ad d. De inkomensgrens voor het gemeentelijk minimabeleid is beperkt tot 110% van de toepasselijke bijstandsnorm. Verder is er in de wet een verordeningplicht voor de participatie van schoolgaande kinderen opgenomen. Doel is het terugdringen van het aantal kinderen dat om financiële redenen niet meedoet.

Beoogd maatschappelijk resultaat

- De bestaande verordeningen in overeenstemming brengen met de gewijzigde WWB en rekening houden met het feit dat de WIJ is ingetrokken. NB de bestaande WIJ verordeningen zijn van rechtswege ingetrokken per 1 januari 2012; hierover hoeft geen besluit te worden genomen.
- Uniformiteit in de regio IJmond bereiken. In de vier IJmond-gemeenten worden volledig gelijke verordeningen ter vaststelling voorgelegd aan de raden.

Kader

De Wet werk en bijstand

Argumenten

De verordeningen die in het besluit onder 1 t/m 6 worden genoemd, zijn allen aangepast aan de nieuwe wet. Waar nodig zijn de begripsbepalingen aangepast en alle verwijzingen naar de WIJ zijn

geschrappt.

De wet noopt in een aantal gevallen tot een inhoudelijke wijziging. Tevens is van de gelegenheid gebruik gemaakt om op een aantal onderdelen bestaand beleid aan te passen. De belangrijkste veranderingen lichten we hier per verordening toe. Als een verordening niet wordt genoemd, worden er geen inhoudelijke wijzigingen voorgesteld.

Re-integratieverordening WWB, IOAW en IOAZ 2012

De nieuwe verordening maakt het beter mogelijk om bij een slinkend budget en een toenemend klantenbestand keuzes te maken in het re-integratieaanbod. De keuzes worden niet meer opgenomen in een aan het begin van de raadsperiode door de raad vastgesteld beleidsplan, maar in een jaarlijks uitvoeringsplan van het college. Hiermee kan sneller worden ingespeeld op actuele ontwikkelingen waardoor het financiële risico beheersbaar is. Het college brengt jaarlijks verslag uit aan de raad. Tevens biedt de nieuwe verordening de mogelijkheid om per voorziening een maximum bedrag en een maximum aantal personen te bepalen. We wijzen erop dat ook al zou het budget niet toereikend zijn, het college de plicht heeft de doelgroep te ondersteunen bij het vinden van werk. Dat kan bijvoorbeeld door het geven van een sollicitatietraining in eigen beheer.

De wijze waarop de gemeente met de zoekperiode voor jongeren omgaat, wordt vastgelegd in beleidsregels. Dat geldt ook voor de tegenprestatie.

In de verordening staan geen bepalingen meer over premies en inkomstenvrijlating, nu deze in de wet zelf zijn geregeld.

Maatregelenverordening Wet werk en bijstand 2012

Aanvullingen op de nu geldende verordening zijn het benoemen van niet meewerken aan het plan van aanpak door de jongere en het niet meewerken aan een door het college opgelegd tegenprestatie als een verwijtbare gedraging. Verder zijn er wat tekstuele aanpassingen die de leesbaarheid moeten vergroten.

Maatregelenverordening IOAW en IOAZ

Ook in deze verordening is een bepaling over het niet meewerken aan de tegenprestatie opgenomen. De verordening is goeddeels gelijk aan de Maatregelenverordening WWB.

Verordening toeslagen en verlagingen WWB 2012

Nieuw in de verordening is de bepaling dat de gemeentelijke toeslag voor zelfstandig wonende alleenstaanden voor een 21-jarige nihil is en voor een 22 jarige 10% van de gezinsnorm (het netto minimumloon). Reden is dat de nu toegepaste toeslag van 20% ertoe leidt dat de uitkering van deze jongere hoger is dan het voor hem geldende minimum jeugdloon. In de praktijk is gebleken dat dit belemmerend werkt bij het zoeken naar en aanvaarden van werk.

Nieuw is de Verordening maatschappelijke participatie schoolgaande kinderen.

De wetgever heeft deze verordening na een motie in de Tweede Kamer verplicht voorgeschreven. Doel is te voorkomen dat kinderen in hun ontwikkeling worden belemmerd door de slechte financiële positie van de ouders. Voor een zelfredzame toekomst is maatschappelijke participatie van groot belang. De verordening is bedoeld om invulling te geven aan het begrip maatschappelijke participatie. Het is dan ook vooral een intentieverklaring van de raad waarin het belang van de ondersteuning van kinderen bij hun ontwikkeling wordt uitgesproken. De verordening is zo opgesteld dat de uitvoering in handen van het college wordt gelegd, met de verplichting hierover jaarlijks verslag uit te brengen. Het college geeft deze opdracht feitelijk al vorm via bestaand beleid. Het project Kinderen doen mee! is inmiddels ingebed in het bestaande beleid dat is vastgelegd in de Beleidsregels bijzondere bijstand. Specifiek voor deze doelgroep zijn er de volgende mogelijkheden: de reguliere tegemoetkoming voor deelname aan sociaal culturele activiteiten van € 75 per kind per jaar, De tegemoetkoming voor

actieve deelname aan sport en cultuur voor kinderen van 4-18 jaar van € 100 per kind per jaar en de tegemoetkoming voor indirecte schoolkosten op het voortgezet onderwijs van € 270 per kind per jaar.

Maatschappelijk draagvlak

De uitgangspunten van de wetswijziging (eigen verantwoordelijkheid, de bijstand als vangnet, aanscherping van verplichtingen) zijn op zichzelf passend te noemen. De uitwerking kan op onderdelen op minder waardering rekenen. Met name het onderdeel gezinsbijstand en de huishoudtoets heeft geleid tot veel onbegrip in gemeenteland en ongetwijfeld ook bij de doelgroep. Een indringende lobby van VNG, de G4 en de G32 heeft niet mogen baten. De wet is aangenomen en we zijn gehouden deze uit te voeren.

We zullen de nodige problemen moeten oplossen. Er wordt hard gewerkt aan aanpassing van de ict-ondersteuning en formulieren en processen worden, waar nodig regionaal, bijgesteld.

Financiële consequenties

De introductie van het begrip gezinsbijstand in de wet heeft gevolgen voor het budget zo is aangekondigd. Op dit moment is nog niet duidelijk welke bezuiniging de minister incalculeert. We verwachten dat de uitgaven navenant afnemen.

De verlaging van de gemeentelijke toeslag voor 21- en 22-jarigen leidt tot een beperkte afname van de uitgaven. Naar verwachting gaat dat om maximaal 10 gevallen per jaar, wat plm. € 10.000,00 minder kosten met zich brengt. Verder vloeien uit de (gewijzigde) verordeningen zelf geen financiële consequenties voort.

Velsen, 31-01-2012

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Velsen

Secretaris

D. Emmer

Burgemeester

F.M. Weerwind